

Георги Стоев

ПИСАТЕЛИ ОТ ТРОЯН
(антология)

Книгата се издава с финансовата подкрепа на община Троян.

Георги Стоев

ПИСАТЕЛИ ОТ ТРОЯН
(антология)

Троян • 2019

През 1942 г. младият троянец Георги Стоев подготвя една малка, но амбициозна книжка – антология със знакови произведения на троянски творци: поети, писатели, учени. Посвещава я на основателите на читалище „Наука“, Троян по случай неговия 50-годишен юбилей и на читалищните дейци.

Книгата „Писатели от Троян“ представя 23-ма автори, много от които – днес позабравени. Скиците са изработени от художника Бочо Донеv, а корицата – от д-р В. Главлешки.

Настоящото второ издание е подготвено по инициатива на Станислава Стоева, дъщеря на Георги Стоев, с финансовата подкрепа на община Троян.

Текстовете са нормализирани според съвременния български правопис. Използвани са оригиналните илюстрации.

Като приложение към текста е добавена рецензията на Найден Шейтанов, публикувана няколко седмици след излизането на книгата.

Георги Стоев

Писатели от Троян (антология)

Редактор Ангелина Иванова

Подготви за печат АПП «АЛЯ»

ISBN: 978-619-7519-00-6

печат *Infovision*

Васил Ст. Иванов

Васил Ст. Иванов е роден на 7. февруари 1882 г. Завършил е търговската гимназия в Свищов и е следвал литература в София. Пише стихове и разкази и редактира в-к „Кооперативен лист“.

Издаде стихосбирката „Самота“ (1908 г.) под псевдонима Васко Призрак и е написал (неиздадени): „Възход“, стихове и „Сборник от разкази“.

* * *

Балканът стар отново залия,
 понесъл битви свръхчовешки
 и като ясновидец в миг прозря
 на идещето дните тежки.

Потресен той надигна кършен стан,
 замислен в себе си потъна
 и сякаш връз треперещата длан
 историята си разгъна.

Зачете там беди подир беди,
 нанизани кат огърлица
 от кървави корали и звезди,
 огрели в мракът на тъмница.

Картината на мъки и на труд,
 на робство и неволи тежки,
 пред него се представи като труп
 на кръста богочеловешки.

И челяд мила, пръсната навред,
 пред погледа му се заниза:
 от север, запад и от юг, отвред
 сподавен вопъл го прониза.

Потръпна наболялата душа
 на старий ратник легендарен
 и рече: в скръб врага ще задуша
 и падна както пада лъв ударен.

ЕСЕН

Пристъпи плахо подранила есен,
подранила много в нашите земи,
и вслуша се в екът на тъжна песен –
песента на отлетели, свидни дни.

Пробудиха се стихнали надежди,
смътно чувство в нея запламтя,
надяна разнобагрене одежди
и сетния жених зачака тя.

Но той не дойде... Пъстри багренници
вместо радост – страх вселиха в целий мир,
че тя видя как прелетните птици
подплашени бягаха от нейний пир.

И, ужасена в своята самотия,
ранна есен се задави в страшен плач
и дива ревност – демонска стихия –
вихрено изпълни вечерния здрач.

И в късни полунощи се замята,
свидни сватбени премени изподра,
нахвърля ги безредно по земята
и със бяс върху им гола заигра.

Помръкна морна, посивяла есен,
погрозняла от несбъднати мечти
и тихо занарежда тъжна песен –
песента на посивелите коси.

* * *

Възмогнат над планинските чукари,
догонващ с устрем чуден върха най-висок,
аз недогледах как над буки стари
се разрази нечуван ураган жесток.

Задръстено небето с мрак нечаен,
струеше непрестанен дъжд като потоп
и спрял на завет във подслон случаен,
аз гледах таз стихия зинала кат гроб.

За слънце гонех тоя връх чемерен,
а трясък и светкавици достигнах аз, –
та моя блян ли беше ефимерен,
или ме хаоса унесе във захлас?

Но може би, че слънце на слънцата
ще скъса плачущите облаци за миг –
ще озари сърцето на сърцата
и ще го устреми към подвиг нов, велик.

Или пък може друго да ме слети:
небето разярено да ме поразя,
щом дия тайните на вковете
и впивам взор отвъд световните сълзи?

И нека бъде: слънце или молний,
каквото ще да се изсипе върху мен,
смъртта си както чака тежкоболний,
един от двата края чакам аз смирен!

* * *

На заник слънце тържествено догаря,
последни лъчи по висините гаснат,
а в мене спомен след спомен се разгаря
и пламъците на миналото раснат.

И виждам ясно как сутрин съм дочаквал
вълшебний изгрев над росните долини
и как горчиво и безутешно съм оплаквал
денят отлитащ на младите години!

Как в знойно пладне без милост ме гореше
несносна жега от трудове и грижи
и зла прокоба в ушите ми гърмеше:
живота тежък смъртта го лесно движи!

И ето вече дойде привечер тиха,
към заник дрезгав отхожда мойто слънце,
а мен се иска с последня песен тиха
да славословя възхождащото слънце!